

**UCHWAŁA NR XLVI/491/18
RADY MIEJSKIEJ W MIĘDZYDROJACH**

z dnia 28 czerwca 2018 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2018 – 2020

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 994; zm.: Dz. U. z 2018 r. 1000) oraz art. 176 pkt 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 998; zm.: Dz. U. z 2018 r. poz. 1076), uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się do realizacji Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2018-2020, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie Uchwały powierza się Burmistrzowi Międzyzdrojów.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Miejskiej

Jan Magda

Załącznik

Do uwały nr XLVI/491/18
Rady Miejskiej w Międzyzdrojach
z dnia 28 czerwca 2018 r.

PROGRAM WSPIERANIA RODZINY

Na lata 2018-2020

Gmina Międzyzdroje

Wstęp

Gminny program wspierania rodziny na lata 2018-2020 w Gminie Międzyzdroje opracowano w oparciu o art.176 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2017 r., poz. 697) w myśl, którego gmina zobowiązana jest do tworzenia gminnego systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną. Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2018-2020 stanowi kontynuację poprzednich programów służących wspieraniu rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Rodzina stanowi integralną część społeczeństwa, stanowi jego najmniejszą, a zarazem podstawową komórkę. Jest najważniejszą grupą społeczną. Rodzina jest pierwszym i podstawowym środowiskiem wychowawczym dziecka. To ono tutaj nabywa wiedzę o otaczającym je świecie, panujących między ludźmi stosunkach. Uczy się wyrażać swoje uczucia (lęk, obawa, zadowolenie, gniew) oraz wartościowania co jest dobre, a co złe. Wychowują się w niej kolejne pokolenia, które w późniejszym okresie swojego życia kreują społeczeństwo. Rodzina kształtuje osobowość młodego pokolenia, postawę społeczną i wyznacza koleje jego losu. Dlatego tak ważne jest zachowanie prawidłowych ról społecznych. Tylko „zdrowa” rodzina jest warunkiem wykreowania młodego pokolenia, które będzie miało poczucie własnej wartości, aspiracji, empatii jak również będzie bazą do budowania kolejnej prawidłowo funkcjonującej najmniejszej komórki społecznej.

Rozpad rodziny, niewydolność wychowawcza, zanikanie poczucia bezpieczeństwa, narastanie konfliktów powodują wzrost zjawisk negatywnych, które wymagają ingerencji z zewnątrz, angażując siły i środki społeczne. Długoletnie przebywanie rodziny w sytuacji kryzysowej może spowodować całkowite zerwanie więzi rodzinnych i umieszczenie dzieci w pieczy zastępczej. Mając na względzie fakt, że rodzina biologiczna jest najbardziej sprzyjającą w prawidłowym rozwoju dziecka należy zadbać o to, aby ono jak najdłużej w niej pozostało. Dlatego należy wspierać rodzinę, aby prawidłowo wykonywała swoje funkcje. Należy podjąć pracę z rodziną w jej najbliższym otoczeniu i w różnorodnych formach środowiskowych bez potrzeby odrywania dziecka od rodziny. Wszelkie działania powinny być prowadzone za zgodą rodziny i przy jej aktywnym zaangażowaniu, uwzględniając zasadę pomocniczości. Chodzi tutaj o obustronny wysiłek zarówno członków rodziny jak i pracowników instytucji pomocy społecznej (pracownik socjalny, asystent rodziny) zmierzający do przywrócenia naturalnych więzów i normalizacji życia rodzinnego. W swoich działaniach pracownicy socjalni, asystenci rodziny mają za zadanie wspieranie i wspomaganie, a nie zastępowanie rodziców w wypełnianiu ich funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

Jednym z nowatorskich rozwiązań w systemie pomocy społecznej jest możliwość zatrudnienia asystenta rodziny do pracy na rzecz rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej. Rola asystenta rodziny polega na całościowym wspieraniu rodziny wychowującej dzieci zagrożone wykluczeniem społecznym, poprzez zmianę stosunku osób w rodzinie do własnej sprawności, podniesienie ich samooceny, wzbudzenie wiary we własne siły, a także pomoc w wykonywaniu najprostszych czynności, składający się na proces prowadzenia gospodarstwa domowego. Działania asystenta rodziny mają wspomagać rozwój kompetencji wszystkich członków rodziny tj. rodziców, dzieci, czemu służy indywidualne podejście do rodziny i jej problemów. W tym miejscu należy jednoznacznie powiedzieć, że asystent rodziny nie przejmuje działań za rodzinę, jedynie wspiera ją w wykonywaniu określonych obowiązków jak i w podjętych działaniach, pokazuje jakie efekty przyniesie ich praca oraz ukierunkowuje te działania w taki sposób, aby przyniosły one zamierzone efekty. Pozostawienie rodzin bez fachowego wsparcia i różnorodnej pomocy specjalistycznej

spowoduje wzrost zjawiska dalszej degradacji rodzin i skutkować będzie różnorodnymi konsekwencjami, którymi najbardziej zagrożone będą dzieci. Priorytetem wspierania rodziny jest zapewnienie odpowiednich warunków rozwoju dzieci, młodzieży oraz kształtowania wartości i norm związanych z ich wychowaniem.

Podstawowym założeniem Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2018 - 2020 jest kontynuacja tworzenia spójnego, scentralizowanego systemu wsparcia dzieci oraz wsparcia rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Wszelkie działania służb i instytucji pracujących na rzecz dobra dziecka i rodziny powinny być zintegrowane i uwzględniać prawo do zachowania tożsamości dziecka i jego prawa do utrzymania kontaktów z rodzicami. Realizowane w ramach Programu zadania koncentrować będą się nie tylko na dziecku, ale również na całej rodzinie, jako podstawowej komórce społecznej, przede wszystkim w sytuacjach, gdy dziecko zostanie umieszczone poza rodziną biologiczną, w celu odzyskania przez nią funkcji opiekuńczej.

Program będzie miał zatem charakter zróżnicowany, zarówno profilaktyczny jak i interwencyjny, w zależności od celów i poszczególnych zadań.

Realizowane w ramach programu zadania koncentrować się będą nie tylko na dziecku, ale na całej rodzinie również w sytuacjach, gdy dziecko zostanie umieszczone poza rodziną biologiczną. Ma to na celu pomoc w odzyskaniu przez rodziców funkcji opiekuńczych tj. umożliwienie dziecku powrotu do środowiska rodzinnego. Przyjęte w ramach Programu zadania są spójne zarówno z ustawą z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej, ustawą z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawą z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz ustawą z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Podstawa prawna Programu

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. z 2017 r., poz. 697);

- Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1769 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015r., poz. 1390);
- Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t. j. Dz. U. z 2016 r., poz. 487);
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t. j. Dz. U. z 2017 r., poz. 783);
- Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wspieraniu kobiet w ciąży i rodziny „Za życiem” (Dz. U. z 2016 r., poz. 1860)

Diagnoza sytuacji rodzin korzystających z pomocy Ośrodka Pomocy Społecznej w Międzyzdrojach

W 2016 roku z różnych form świadczeń Ośrodka Pomocy Społecznej w Międzyzdrojach skorzystało łącznie 240 środowisk, tj. 488 osób w rodzinach. Liczba ludności gminy Międzyzdroje w 2016 roku wynosiła 6437 osób w tym 3448 kobiet i 2986 mężczyzn. Osoby korzystające z świadczeń pomocy społecznej stanowią zatem 7,8% ludności gminy

a w kolejnym roku 5,8%. W 2017 r. liczba mieszkańców zmniejszyła się o 53 osoby (6384 mieszkańców) a liczba osób, które korzystały z pomocy społecznej o 117 osób.

Tabela nr 1. Struktura rodzin z dziećmi w gminie Międzyzdrojach w 2016r.

Rodziny z dziećmi do 17 roku życia	liczba rodzin w 2015 r.	Liczba rodzin W 2016 r.	Liczba rodzin W 2017 r
z jednym	352	343	349
z dwojgiem	195	201	203
z trojgiem	41	36	33
z czworgiem	8	9	10
z pięciorgiem	6	4	2
z sześciorgiem	3	3	3
z siedmiorgiem	0	1	1
Liczba rodzin - razem	605	597	601
Liczba dzieci - razem	945	934	929

Jak wynika z powyższego zestawienia w gminie Międzyzdroje zmniejsza się nie tylko liczba mieszkańców i osób korzystających z pomocy społecznej ale i liczba dzieci w wieku do 17 roku życia, co jest bardzo niekorzystnym zjawiskiem dla naszej gminy.

Tabela nr 2. Osoby korzystające z różnych form wsparcia realizowanych przez OPS w Międzyzdrojach w latach 2016 -2017

LP	Rodzaj pomocy	Formy wsparcia 2016		Formy wsparcia 2017	
		Liczba osób	Liczba konsultacji	Liczba osób	Liczba konsultacji
1.	program profilaktyczno - informacyjny „Szkoła dla Rodziców i Wychowawców”	12	_____	5	_____
2.	Poradni Terapii Uzależnień	76	348	75	312
3.	roczny program psychoedukacyjny „Porozumienie kontra przemoc domowa” dla osób stosujących przemoc w rodzinie,	9	_____	9	_____
4.	roczny program psychoedukacyjny dla osób doznających przemocy (dla ofiar)	12	_____	12	_____
5.	specjalistyczna pomoc psychologiczna	123	288	115	424
6.	warsztaty dla kobiet nie radzących sobie ze złością i agresją	6	_____	_____	_____

7.	zajęcia socjoterapeutyczne dla wychowanków Świetlicy Środowiskowej Iskierka	21	_____	_____	_____
8.	"Grajki- pomagajki" to metoda pomocy psychoedukacyjnej	29	_____	30	39 sesji rodzinnych
9.	całoroczne warsztaty terapeutyczne EEG Biofeedback	7	_____	7	_____
10	Pomoc prawna	124	189	139	198
11	Kolonie z programem profilaktycznym	10	_____	17	_____
12	Zajęcia pozalekcyjne, warsztaty rodzinne	Wszystkie dzieci w wieku szkolnym i rodziny	_____	Wszystkie dzieci w wieku szkolnym i rodziny	_____

Występuje duże zapotrzebowanie na pomoc psychologiczną, poradnictwo prawne oraz specjalistyczne wsparcie w rozwiązywaniu problemów uzależnień. Tak szeroki zakres bezpłatnego wsparcia nie tylko dla podopiecznych OPS ale i mieszkańców naszej gminy jest możliwy dzięki utworzonemu systemowi wsparcia, który nadal się rozwija.

Część dzieci z rodzin będących pod opieką Ośrodka Pomocy Społecznej objętych jest pomocą w formie dożywiania w ramach rządowego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” W roku 2016 programem objęto 99 dzieci. Koszty programu w roku 2016 wyniosły 47.952,00 zł. W roku 2017 na ten cel wydatkowano 28 997,33zł, a z programu korzystało 55 dzieci.

Gdy dochodzi do sytuacji, w której rodzice zostają trwale lub czasowo pozbawieni praw rodzicielskich lub władza ta została ograniczona, sąd postanawia o ustanowieniu nad dzieckiem opieki zastępczej i umieszczeniu poza rodziną biologiczną. Zarówno w roku 2016 jak i 2017 nie zaszła konieczność umieszczania dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej. W 2017 r. z terenu gminy Międzyzdroje w rodzinnej pieczy zastępczej przebywało czworo dzieci a w roku 2016 dwoje dzieci. Ośrodek jest zobowiązany do prowadzenia pracy socjalnej z rodzicami tych dzieci, mającej na celu powrót dziecka do rodziny biologicznej. Taka współpraca nie była realizowana zarówno w 2016 jak i 2017 r. Powodem było przebywanie takiego rodzica za granicą i poza gminą Międzyzdroje.

Tabela 3. Dzieci przebywające w instytucjonalnej pieczy zastępczej i w rodzinnej pieczy zastępczej w latach 2016-2017

2016				2017			
Rodzina piecza zastępcza		Instytucjonalna piecza zastępcza		Rodzinna piecza zastępcza		Instytucjonalna piecza zastępcza	
Liczba dzieci	Wydatkowna kwota	Liczba dzieci	Wydatkowna kwota	Liczba dzieci	Wydatkowna kwota	Liczba dzieci	Wydatkowna kwota
2	6.607,85	0	0,00	4	9.954,97	0	0,00

Niekorzystnym zjawiskiem jest wzrost liczby dzieci wychowywanych w rodzinach zastępczych.

Z analizy sprawozdań Ośrodka Pomocy Społecznej oraz informacji uzyskanych od pracowników socjalnych wynika, że w roku 2017 zmniejszyła się liczba rodzin, którym udzielono wsparcia w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych w postaci przydzielenia asystenta rodziny. Są to rodziny, które wymagają wsparcia w znacznie szerszym wymiarze aniżeli pomoc oferowana w ramach pracy socjalnej. W Ośrodku zatrudniony jest asystent rodziny współpracujący z rodzinami, w których występują trudności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych.

Tabela nr 4. Rodziny, którym udzielono wsparcia asystenta rodziny.

Liczba rodzin korzystających z usług asystenta		2016 r.	2017 r.
rodziny, z tego:		19	16
1.	Rodziny wielodzietne	8	8
2.	Rodziny niepełne	7	6
3.	Przez okres od 4 do 12 miesięcy	4	4
4.	Przez okres powyżej 1 roku	15	12
5.	Zakończono współpracę z rodziną	5	2
6.	Z powodu:		
6.a	Zmiany miejsca zamieszkania	1	0
6.b	Braku współpracy	3	1
6.c	Ze względu na osiągnięcie celu	0	1

Asystent rodziny podejmuje działania mające na celu wzmocnienie i podniesienie kompetencji oraz umiejętności wychowawczych rodziców. W toku indywidualnych konsultacji wyposaża rodziców w umiejętności wspierania prawidłowego rozwoju dziecka, komunikowania się, zaspakajania potrzeb, prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego czy zarządzania budżetem domowym. Motywuje do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych. Udziela też wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych. Praca asystenta wiąże się z obecnością w życiu rodziny przez kilka godzin dziennie i pomocą w rozwiązywaniu zdiagnozowanych problemów rodziny.

Tabela nr 5. Najczęstsze przyczyny nasilenia trudnych sytuacji życiowych, które stanowią przyczynę ubiegania się o wsparcie Ośrodka Pomocy Społecznej w Międzyzdrojach

Powody przyznania pomocy	Rok 2016	Rok 2017
	Liczba rodzin	Liczba rodzin
Ubóstwo	83	66
Potrzeba ochrony macierzyństwa lub wielodzietności	32	18

Sieroctwo	0	0
Bezrobocie	116	76
Bezdomność	12	4
Niepełnosprawność	71	62
Alkoholizm	18	14
Długotrwała lub ciężka choroba	135	132
Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych	42	24
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	1	1

Jak z powyższego zestawienia wynika, najczęściej wspomaganą grupą społeczną są osoby długotrwale lub ciężko chore jak i osoby niepełnosprawne. Wysokie koszty leczenia i rehabilitacji przy stosunkowo niskich dochodach i świadczeniach emerytalno-rentowych, to coraz dotkliwsze problemy tych osób. Korzystnym jest malejąca liczba osób i rodzin objętych świadczeniami pomocy społecznej z tytułu bezrobocia, potrzeby ochrony macierzyństwa czy bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych.

Budżety domowe rodzin dość poważnie zasilają świadczenia wychowawcze 500+ wypłacane na każde drugie i kolejne dziecko oraz na pierwsze dziecko w przypadku spełnienia kryterium dochodowego. Zgodnie z zapisami ustawowymi, wysokość tych świadczeń nie jest uwzględniana w dochodzie rodziny ubiegającej się o świadczenia z pomocy społecznej. W roku 2016 z pomocy w formie świadczenia wychowawczego 500+ skorzystało 440 dzieci z 300 rodzin. Wydatkowano łącznie na ten cel 1 944 915,90 zł. W roku 2017 świadczeniem tym objęto 472 dzieci z 319 rodzin, przy wydatkowaniu na ten cel kwoty 2 582 699,50 zł.

Okolo 400 rodzin uprawnionych jest do pobierania świadczeń rodzinnych. Przybywa wypłacanych świadczeń związanych z niepełnosprawnością.

Istotne finansowe wsparcie dla matek nigdzie nie ubezpieczonych stanowi świadczenie rodzicielskie przyznawane niezależnie od dochodu do czasu ukończenia przez dziecko 1r. życia w kw. 1000 zł miesięcznie oraz zastosowanie mechanizmu „złotówka za złotówkę” dla rodzin, których dochód przekroczył ustawowe kryterium dochodowe uprawniające do świadczeń rodzinnych.

Tabela nr 6. Wydatki na świadczenia rodzinne, opiekuńcze, i świadczenia z funduszu alimentacyjnego finansowane z dotacji celowej z budżetu państwa oraz liczba świadczeń

L.p.	2016	2017
------	------	------

	Rodzaj Świadczenia	Ilość świadczeń	kwota	Ilość świadczeń	kwota
1.	Zasiłki rodzinne wraz z dodatkami	3 597	411 951,00zł	3 365	406 245,00zł
2.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	31	31 000,00zł	32	32 000,00zł
3.	Zasiłki pielęgnacyjne	1 414	282 342,00zł	1139	212 670,00zł
4.	Świadczenie rodzicielskie	130	122 121,00	150	136 424, 00zł
5.	Świadczenia pielęgnacyjne	95	123 500,00zł	87	122 004,00zł
6.	Specjalny zasiłek opiekuńczy	12	6 240,00zł	14	7 280,00zł
7.	Świadczenia z funduszu alimentacyjnego	596	209 190,00zł	519	186 550,00
8.	Zasiłek dla opiekunów	37	18 772,00zł	36	18 720,00
9.	Razem	6 008	1 167 966,00	5 722	1 153 117,00 zł

Dla dzieci z rodzin ubogich realizowany jest program wsparcia stypendialnego – w roku 2016 wsparciem objęto 24 uczniów z 13 rodzin na kwotę 30 349,60 zł. Natomiast w 2017 r. z tej formy wsparcia korzystało 22 uczniów z 11 rodzin, przy wydatkowaniu na ten cel kwoty 27 451,20 zł.

Kolejny program kierowany do rodzin, to Karta Dużej Rodziny - polegający na przyznaniu korzystniejszego od ogólnie obowiązującego dostępu do towarów, usług lub innych form działalności. Ulgi i zniżki oferują instytucje państwowe podległe ministerstwom oraz podmioty prywatne na podst. pisemnej umowy z Ministerstwem Pracy. W naszej gminie od 2014r. łącznie wydano 214 Kart.

Bardzo ważną formą wsparcia realizowaną w gminie Międzyzdroje od 2016 r. jest środowiskowa opieka psychiatryczna, gdyż:

1. Umożliwia podjęcie właściwego leczenia psychiatrycznego osobom, które samodzielnie, z różnych powodów, takiego leczenia nie podejmują.
2. Proces leczenia jest nadzorowany przez zespół specjalistycznej opieki psychiatrycznej. W zależności od potrzeb i możliwości, osoba leczona kierowana jest do dalszego leczenia w poradni zdrowia psychicznego lub szpitalu.
3. Zarówno osoba objęta leczeniem jak i jej rodzina, mają zapewnione wsparcie i edukację w zakresie funkcjonowania osób chorych psychicznie, ich potrzeb i możliwości skutecznego leczenia.
4. Wczesne podjęcie leczenia zapobiega dalszemu rozwojowi choroby, konieczności zapewnienia pomocy usługowej a nierzadko umieszczenia w domu pomocy społecznej. Tą formą wsparcia w roku 2016 objętych było 17 osób a w 2017 r. 22. Nasze doświadczenia w pracy z rodziną wskazują na potrzebę organizacji takiej formy wsparcia dla dzieci i młodzieży.

Adresaci Programu

Odbiorcami działań ujętych w Programie są rodziny i dzieci zamieszkałe na terenie Gminy Międzyzdroje, przeżywające trudności w sferze opiekuńczo-wychowawczej oraz rodziny, w których dzieci umieszczone zostały w pieczy zastępczej.

Wszystkie dzieci wymagają ochrony ich praw i wolności oraz pomocy dla zapewnienia harmonijnego rozwoju i przyszłej samodzielności życiowej. Szczególnej uwagi wymagają dzieci i młodzież z rodzin niewydolnych wychowawczo. Dysfunkcje rodziny, spowodowane w głównej mierze uzależnieniami, przyczyniają się do powstawania znacznych strat rozwojowych dzieci żyjących w tych rodzinach. Niewydolność rodziców zaburza zaspokajanie podstawowych potrzeb rozwojowych dziecka, prowadzi między innymi do niepowodzeń szkolnych oraz izolacji społecznej.

Rodzina, jako naturalne środowisko rozwoju dziecka, przeżywając trudności w opiekowaniu się i wychowywaniu dzieci, wymaga wsparcia dla dobra nie tylko dzieci, ale też wszystkich jej członków. Przywrócenie prawidłowego funkcjonowania rodzin jest też największym zyskiem dla społeczności lokalnej.

Identyfikowanie rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych będzie odbywało się poprzez:

- wywiady środowiskowe,
- pracę socjalną, polegającą na rozpoznawaniu deficytów w zakresie pełnienia ról rodzicielskich, zaniedbań w wychowywaniu dzieci.
- ocenę sytuacji dziecka w rodzinie, środowisku szkolnym, rówieśniczym oraz konsultacjach ze specjalistami, pedagogami, psychologami w celu sprecyzowania czynników mających wpływ na dysfunkcje rodziny.

Z dniem 1 stycznia 2017 r. weszła w życie ustawa o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”. Zadanie to jest realizowane przez jednostki samorządu terytorialnego oraz jednostki organizacyjne realizujące wspieranie rodziny. Wprowadzone przepisy prawa dotyczą wsparcia w zakresie dostępu do świadczeń opieki zdrowotnej oraz instrumentów polityki na rzecz rodziny, m. in. świadczeń gwarantowanych dla kobiet w ciąży oraz ich dzieci a w szczególności dzieci, u których zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie, albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. Ustawa zakłada również, że rodziny uprawnione objęte będą pomocą asystentów rodziny na zasadach określonych w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu

rodziny i systemie pieczy zastępczej. Nowe rozwiązanie prawne zakłada dostęp do poradnictwa w zakresie wspierania rodziny. W ramach tego programu rodziny z terenu gminy Międzyzdroje mogą korzystać ze wsparcia psychologicznego, pomocy prawnej, a także z pomocy w przezwyciężaniu trudności w pielęgnacji i wychowywaniu dziecka, dostępie do rehabilitacji społecznej i zawodowej oraz świadczeń opieki zdrowotnej. Program ten koordynuje asystent rodziny, którego zadaniem jest opracowanie katalogu dostępnej pomocy i występowanie do odpowiednich podmiotów, w celu umożliwienia rodzinie skorzystania ze wsparcia.

Analiza SWOT Gminnego Programu Wspierania Rodziny

<p>Mocne strony</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sprawnie działający Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, • Działalność profilaktyczna i edukacyjna w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii i przemocy w rodzinie, • Baza instytucji wspierających rodzinę (OPS, PCPR, Policja, Sąd, organizacje pozarządowe, służba zdrowia, oświata, kościół katolicki, świetlice szkolne) • Dobre rozeznanie środowiska lokalnego przez pracowników służb pomocy społecznej, policji, pracowników oświaty, • Kompetentna, stale doskonaląca umiejętności kadra podmiotów działających na rzecz rodziny • Dostępna oferta pomocy rodzinie, • Wsparcie stypendialne dla dzieci i młodzieży, • Dobrze rozwinięta baza obiektów sportowych, • Zaangażowanie w rozwiązywanie problemów społecznych organizacji pozarządowych działających na terenie gminy. 	<p>Słabe strony</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bierna postawa wobec problemów występujących w rodzinie, niechęć do nawiązywania współpracy z placówkami niosącymi pomoc w tym zakresie, • Utrudniony dostęp do leczenia specjalistycznego (alergolog, kardiolog, dermatolog, psychiatra, mediator rodziny) – dojazd do miasta powiatowego lub innych odległych miejscowości, • Brak pozytywnych wzorców osobowych w rodzinach dysfunkcyjnych, odrzucanie autorytetu szkoły/ nauczyciela jak i innych, • Ograniczone środki finansowe na realizację założonych programów, • Wyuczona bezradność i roszczeniowość, uzależnienie od pomocy, • Niski poziom aktywności w zakresie wykorzystania własnych zasobów i możliwości w przezwyciężaniu trudności życiowych.
<p>Szanse</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozwój innowacyjnych metod wsparcia rodziny w pracy asystenta rodziny i pracowników socjalnych, • Edukacja rodziców, • Wzmocnienie współpracy pomiędzy instytucjami wspierającymi rodzinę, 	<p>Zagrożenia</p> <ul style="list-style-type: none"> • Niestabilność prawa dotyczącego polityki społecznej, niespójność, częste zmiany i trudności w interpretacji przepisów, • Zanik więzi i tradycji rodzinnych, „pęd życia”, • Wzrost kosztów utrzymania rodzin,

<ul style="list-style-type: none"> • Realizacja rządowych programów i możliwość pozyskiwania funduszy unijnych. • Rosnące wsparcie finansowe dla rodzin o charakterze socjalnym, • Pozyskanie kandydatów do pełnienia roli rodziny wspierającej poprzez prowadzenie kampanii informacyjnej, upowszechnianie ulotek. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zatrudnienie niezgodne z kwalifikacjami , daleko poza miejscem zamieszkania bądź wymagające pełnej dyspozycyjności, • Wzrost patologicznych zachowań wśród dzieci i młodzieży, konsumpcjonizm, narastająca przemoc, • Uzależnienie członków rodziny od alkoholu, środków psychoaktywnych, internetu,
--	--

Cel główny i cele szczegółowe Programu

Cel główny : Wspieranie rodzin mających problemy z wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz zapobieganie marginalizacji rodzin.

Cele szczegółowe

- 1. Zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie już istniejących.**
- 2. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych rodzin z dziećmi.**
- 3. Poprawa jakości opieki sprawowanej przez biologicznych rodziców.**

Nazwa zadania	Czas realizacji	Podmiot realizujący	Wskaźnik/miernik realizacji	Źródło finansowania
Zapobieganie powstawania sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie już istniejących.				
Monitoring sytuacji rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz analiza zjawisk rodzących potrzebę ubiegania się o pomoc.	2018 - 2020	Ośrodek Pomocy Społecznej w Międzyzdrojach, Placówka opiekuńczo-wychowawcza ŚŚ „Iskierka” Placówki oświatowe	Liczba rodzin objętych monitoringiem Liczba przeprowadzonych wywiadów środowiskowych.	Środki własne, Środki zewnętrzne

Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodzin dysfunkcyjnych po zakończeniu współpracy z asystentem rodziny poprzez wizyty w środowisku, kontakt z placówkami oświatowymi, pracownikiem socjalnym	2018-2020	Ośrodek Pomocy Społecznej w Międzyzdrojach Placówki oświatowe	Liczba rodzin objętych monitoringiem	Środki własne Środki zewnętrzne
Współpraca z kuratorami sądowymi, policją, szkołami, stowarzyszeniami w celu wypracowania wspólnych działań profilaktycznych.	2018- 2020	Ośrodek Pomocy Społecznej w Międzyzdrojach	Liczba i rodzaj działań. Liczba osób objętych wsparciem.	Środki własne, Środki zewnętrzne
Wspieranie i propagowanie różnych form aktywności społecznej	2018- 2020	Ośrodek Pomocy Społecznej w Międzyzdrojach Placówki oświatowe, Stowarzyszenia.	Liczba i rodzaj działań	Środki własne, Środki zewnętrzne
Praca socjalna polegająca na wzmacnianiu lub odzyskiwaniu przez rodzinę zdolności do pełnienia prawidłowych funkcji w społeczeństwie.	2018 - 2020	Ośrodek Pomocy Społecznej w Międzyzdrojach	Liczba rodzin objętych wsparciem w postaci pracy socjalnej.	Środki własne, Środki zewnętrzne
Motywowanie członków rodziny do podejmowania działań na rzecz niwelowania własnych dysfunkcji np. podjęcie terapii leczenia uzależnień, terapii dla osób doznających przemocy czy osób stosujących przemoc w rodzinie.	2018 - 2020	Ośrodek Pomocy Społecznej w Międzyzdrojach Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Poradnia Terapii Uzależnień	Liczba osób, które podjęły terapię. Liczba założonych Niebieskich Kart. Liczba osób, które ukończyły terapię.	Środki własne, Środki zewnętrzne

<p>Dążenie do reintegracji rodzin poprzez pomoc rodzinie, z której dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej w odbudowaniu odpowiedniego środowiska wychowawczego z poprawnymi relacjami i rolami, pozwalającymi na powrót dzieci do rodziny naturalnej.</p>	<p>2018 - 2020</p>	<p>Ośrodek Pomocy Społecznej w Międzyzdrojach</p> <p>Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie</p> <p>Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych</p> <p>Placówki oświatowe</p> <p>Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kamieniu Pomorskim</p>	<p>Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny, których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej.</p>	<p>Środki własne, Środki zewnętrzne</p>
<p>W zależności od zdiagnozowanych potrzeb – zapewnienie opieki rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez wsparcie asystenta rodziny.</p>	<p>2018 - 2020</p>	<p>Ośrodek Pomocy Społecznej w Międzyzdrojach</p>	<p>Liczba asystentów pracujących na rzecz mieszkańców gminy.</p> <p>Liczba rodzin, którym przydzielono asystenta.</p>	<p>Środki własne, Środki zewnętrzne</p>
<p>Zapewnienie dostępności poradnictwa specjalistycznego oraz organizowanie i informowanie o miejscach pomocy</p>	<p>2018 - 2020</p>	<p>Ośrodek Pomocy Społecznej</p> <p>Urząd Miejski w Międzyzdrojach</p> <p>PCPR w Kamieniu Pomorskim</p>	<p>Liczba różnych form wsparcia i przekazów informujących o miejscach pomocy</p>	<p>Środki własne, Środki zewnętrzne</p>
<p>Organizowanie czasu wolnego dla dzieci i młodzieży poprzez prowadzenie działalności edukacyjno-kulturalnej i sportowo-rekreacyjnej</p>	<p>2018-2010</p>	<p>Placówki oświatowe, Stowarzyszenia, Miejska Biblioteka Publiczna, Międzynarodowy Dom Kultury</p>	<p>Liczba dzieci i młodzieży biorących udział w zorganizowanych zajęciach pozalekcyjnych</p>	<p>Środki własne Środki zewnętrzne</p>

Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych rodzin z dziećmi.

Zapewnienie pomocy finansowej i rzeczowej rodzinom z dziećmi.	2018 - 2020	Ośrodek Pomocy Społecznej w Międzyzdrojach Gmina Międzyzdroje	Liczba i formy udzielonej pomocy. Liczba rodzin i dzieci w tych rodzinach objętych pomocą.	Środki własne, Środki zewnętrzne
Objęcie dożywianiem wszystkich potrzebujących dzieci.	2018 - 2020	Ośrodek Pomocy Społecznej w Międzyzdrojach Placówki oświatowe	Liczba dzieci korzystających z posiłków.	Środki własne, Środki zewnętrzne
Monitorowanie sytuacji zdrowotnej i edukacyjnej dzieci z rodzin dysfunkcyjnych.	2018 - 2020	Ośrodek Pomocy Społecznej w Międzyzdrojach Placówki opieki zdrowotnej Placówki oświatowe	Liczba rodzin i dzieci w tych rodzinach objętych monitorowaniem.	Środki własne, Środki zewnętrzne
Zabezpieczenie środków na pobyt dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej, instytucjonalnej pieczy zastępczej, placówce opiekuńczo - wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo terapeutycznej lub interwencyjnej	2018 - 2020	Ośrodek Pomocy Społecznej w Międzyzdrojach Gmina Międzyzdroje	Liczba dzieci umieszczonych w poszczególnych ośrodkach. Wysokość środków przeznaczonych na pokrycie pobytu dzieci w placówkach.	Środki własne, Środki zewnętrzne

Poprawa jakości opieki sprawowanej przez biologicznych rodziców.

Rozpoznawanie i diagnozowanie sytuacji rodzin przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych	2018 - 2020	Ośrodek Pomocy Społecznej w Międzyzdrojach	Liczba rodzin przeżywających trudności.	Środki własne, Środki zewnętrzne
Podjęcie działań zmierzających do utworzenia rodzin wspierających poprzez kampanie informacyjne, edukacyjne, upowszechnianie ulotek	2018 2020	Ośrodek pomocy Społecznej w Międzyzdrojach	Liczba rodzin wspierających rodziny przeżywające trudności	Środki własne Środki zewnętrzne
Kierowanie osób uzależnionych na leczenie.	2018 - 2020	Ośrodek Pomocy Społecznej w Międzyzdrojach Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Poradnia Terapii Uzależnień w Międzyzdrojach	Liczba osób, które podjęły terapię. Liczba osób, które ukończyły terapię.	Środki własne, Środki zewnętrzne
Rozwiązanie problemu przemocy w rodzinie.	2018 - 2020	Ośrodek Pomocy Społecznej w Międzyzdrojach Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie Policja	Liczba założonych Niebieskich Kart.	Środki własne, Środki zewnętrzne
Udzielanie rodzinom pomocy finansowej i rzeczowej .	2018 - 2020	Ośrodek Pomocy Społecznej w Międzyzdrojach Gmina Międzyzdroje	Liczba rodzin objętych pomocą.	Środki własne, Środki zewnętrzne

Przydzielanie rodzinom asystenta rodziny.	2018 - 2020	Ośrodek Pomocy Społecznej w Międzyzdrojach Sąd Rodzinny i Nieletnich	Liczba rodzin współpracujących z asystentem rodziny.	Środki własne, Środki zewnętrzne
Udział pracowników socjalnych i asystenta rodziny w szkoleniach dotyczących pracy z rodziną.	2018 - 2020	Pracownicy socjalni Asystent rodziny	Liczba odbytych szkoleń i konferencji.	Środki własne, Środki zewnętrzne
Wsparcie dla asystenta rodziny w realizacji zadań wynikających z ustawy o wspieraniu kobiet w ciąży i rodziny „Za życiem”	2018-2020	OPS Międzyzdroje	Liczba odbytych szkoleń, konferencji	Środki własne, Środki zewnętrzne
Prowadzenie programów takich jak: „Szkoła dla Rodziców i Wychowawców” Pomoc psychologiczna, Pomoc prawna, Środowiskowa opieka psychiatryczna dla dorosłych.	2018 – 2020	Ośrodek Pomocy Społecznej w Międzyzdrojach Poradnictwo psychologiczne Poradnictwo prawne Placówki opieki zdrowotnej Urząd Miejski w Międzyzdrojach	Liczba osób korzystających ze wsparcia, Ilość godzin dokonanego nieodpłatnego poradnictwa specjalistycznego.	Środki własne, Środki zewnętrzne
Zapewnienie środowiskowej opieki psychiatrycznej dla dzieci i młodzieży.	2019-2020	Urząd Miejski w Międzyzdrojach Placówki opieki zdrowotnej	Liczba osób korzystających z profesjonalnej pomocy	Środki własne

Efekty Programu

W wyniku przeprowadzonych działań przewidywane jest osiągnięcie następujących efektów:

- poprawa sytuacji dziecka i rodziny,
- wzmocnienie poczucia bezpieczeństwa rodziny i dziecka,
- zminimalizowanie negatywnych zachowań,
- poprawa funkcjonowania rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi,
- przeciwdziałanie umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej,
- zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych rodzin celem zapobiegania powstawaniu sytuacji kryzysowych,
- poprawa i wzrost jakości w zakresie funkcjonowania rodziny,
- wzrost świadomości społeczeństwa na temat prawidłowego funkcjonowania rodziny i poprawnych relacji rodzinnych,
- umożliwienie dzieciom umieszczonym w pieczy zastępczej powrotu do rodziny naturalnej, poprzez przywrócenie jej prawidłowych funkcji,
- rozwój efektywnej współpracy pomiędzy instytucjami i organizacjami realizującymi program wspierania rodziny.

Realizatorzy Programu

Program realizuje Ośrodek Pomocy Społecznej w Międzyzdrojach przy udziale:

1. Gminy Międzyzdroje;
2. Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Międzyzdrojach;
3. Zespołu Interdyscyplinarnego do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie;
4. Placówek oświatowych;
5. Placówek Służby Zdrowia;
6. Organizacji pozarządowych;
7. Policji;
8. Kuratorów Sądowych;
9. Sądów – Wydziały: Karny, Rodzinny i Nieletnich;
10. Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kamieniu Pomorskim;
11. Powiatowego Urzędu Pracy w Kamieniu Pomorskim;
12. Poradni Terapii Uzależnień w Międzyzdrojach.

Źródła Finansowania Programu

Finansowanie 3 - letniego Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2018-2020 odbywać się będzie w ramach środków budżetu gminy Międzyzdroje, dotacji oraz środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.

Monitoring i ewaluacja Programu

Program będzie koordynowany przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Międzyzdrojach. W ramach jego realizacji będą gromadzone informacje, które pozwolą na ocenę postępów, wskażą dalsze potrzeby i zrekonstruują działania, które mają dać informację zwrotną, pozwalającą na określenie i wprowadzenie dodatkowych zmian w programie.

Wskazana jest stała współpraca pomiędzy instytucjami, organizacjami i stowarzyszeniami w celu zapewnienia najlepszego efektu podjętych inicjatyw.

Gminny Program Wspierania Rodziny jest dokumentem otwartym i długofalowym. Będzie podlegał ewaluacji i monitoringowi w zależności od występujących potrzeb rozpoznawanych i ustalanych przez podmioty zajmujące się problemami rodziny. Ewaluacja będzie miała charakter usprawniający i wskazujący kierunki ewentualnych zmian w zapisach programowych. Pozwoli na sprawdzenie efektywności i skuteczności przyjętych założeń oraz sposobu wydatkowania środków przeznaczonych na ich realizację.

Monitoring pozwoli na analizę i ocenę zebranych informacji i planowanie dalszych działań oraz doskonalenie dotychczas ustalonych.

W terminie do dnia 31 marca każdego roku przedkładane będzie Radzie Gminy Międzyzdroje przez Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny.

Podsumowanie

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Międzyzdroje na lata 2018 - 2020 zakłada kontynuowanie działań w celu tworzenia optymalnych warunków dla poprawy jakości życia rodzin, w szczególności dzieci.

Wsparcie rodziny będzie miało charakter profilaktyczny, ochronny, a rodzinie w pierwszej kolejności zostaną stworzone możliwości samodzielnego zmierzenia się ze swoimi problemami. Niezbędne jest systematyczne podnoszenie świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków dysfunkcji oraz promowanie rodzinnego stylu życia. Tylko wtedy można zwiększyć jej szanse na prawidłowe funkcjonowanie w środowisku oraz wykorzystanie własnej aktywności i wewnętrznego potencjału w celu zdobywania nowych umiejętności.

Aby osiągnąć zamierzone cele w realizację programu powinny włączyć się aktywne instytucje, placówki i organizacje, które swoimi działaniami wspierają dzieci i rodziny. Spodziewanym efektem realizacji programu ma być polepszenie sytuacji dziecka i rodziny, zwiększenie poczucia bezpieczeństwa socjalnego, ograniczenie patologii społecznej, zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz poprawa skuteczności działań funkcjonującego systemu wsparcia dla rodziny i dziecka.